

De scriptie van Witteman betoogt dat men in de Lage Landen tijdens de late middeleeuwen al expliciete kennis bezat over malaria en het voorkomen ervan.

Aan de hand van verhalende bronnen die de aanwezigheid en symptomen van deze slopende ziekte beschrijven, maar ook via vijf medische verhandelingen, betoogt Witteman overtuigend dat, hoewel de middeleeuwse mens de naam "malaria" niet kende, ze deze ziekte wel degelijk hadden geïdentificeerd.

Haar scriptie toont vervolgens aan hoe geleerde auteurs voortbouwden op oudere medische bronnen maar ook hoe ze beroep deden op hun eigen lokale observaties. Ze konden daarbij nog geen perfect geneesmiddel ontwikkelen tegen malaria, noch begrepen ze dat muggen de overbrenger van de ziekte waren. Toch beschreven ze consistent twee soorten door malaria veroorzaakte koortsen en stelden specifieke remedies voor. Hoewel de actieve rol van de mug te weinig gekend was, identificeerden ze brakke wateren en moerassen wel als ongezond en gerelateerd aan de ziekte.

De jury waardeert met name de niet-antropocentrische visie die in Wittemans scriptie gebruikt werd, waardoor de ziekte centraal staat en door de situering ervan leert de lezer meer over de wisselwerking tussen mens en milieu tijdens de Late Middeleeuwen. Het proefschrift laat zien hoe het milieu werd begrepen als schadelijk voor de gezondheid maar ook hoe het een bron van verlichting kon zijn door de kruidengeneesmiddelen en -remedies. Daarnaast laat het proefschrift zien hoe veranderingen in het milieu de omstandigheden voor de verspreiding van malaria verbeterden, terwijl juist de opkomst en groei van bepaalde planten en kruiden die bij de behandeling ervan werden gebruikt op een gegeven moment de verspreiding konden tegenhouden. Door Wittemans open analyse kon ze deze complexiteit en diepgang in kader brengen.

Als een goede historica is Witteman ook voorzichtig met de voor haar overgeleverde historische bronnen, en ze benoemt dit ook wanneer haar analyse daardoor kan beïnvloed zijn. Het proefschrift beperkte zich ook niet enkel tot geschreven historische bronnen, maar betrok ook andere disciplines, met name de archeologie. Tot slot is het onderzoek zeer goed geschreven en duidelijk gestructureerd, en in de conclusie wordt de bijdrage van de studie voor het onderzoeksvakgebied expliciet aangestipt.